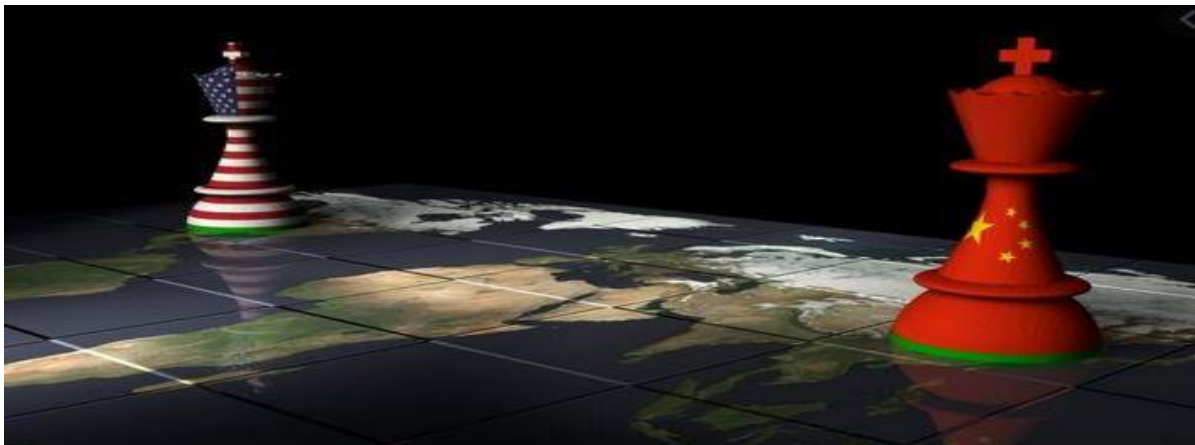

نویسنده: پیپ ایسکوبار «Pepe Escobar»
منبع و تاریخ نشر: انفارمیشن کلیرنگ هوز «2023-08-18»
برگردان: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل».

آسیای مرکزی میدان نبرد اصلی در بازی بزرگ جدید است

Central Asia is the prime battlefield in the New Great Game

تا زمانی که روسیه و چین قدرت های سیاسی و اقتصادی مسلط منطقه باقی بمانند، مرکز آسیای مرکزی هدف تهدیدها، رشوه ها و انقلاب های رنگی آمریکا و اتحادیه اروپا خواهد بود.

*****

سمرقند، ازبکستان – هارتلند (سرزمین مرکزی) تاریخی - یا اوراسیا مرکزی - در حال حاضر میدان نبرد اصلی در بازی بزرگ جدید است که بین ایالات متحده و مشارکت استراتژیک چین و روسیه در حال نبرد است.

بازی بزرگ اصلی، امپراتوری های بریتانیا و روسیه را در اواخر قرن نوزدهم به چالش کشید، و در واقع هرگز از بین نرفت: این بازی فقط از طرف ایالات متحده- بریتانیا در مقابل اتحاد جماهیر شوروی، و متعاقباً، ایالات متحده- اتحادیه اروپا در مقابل روسیه متاستاز «گسترده ویاچرش» کرد.

باتوجه به بازی ژئوپلیتیکی طراحی شده توسط **مکیندر** که توسط بریتانیا امپراتوری در سال 1904 مفهوم سازی شد، هارتلند «سرزمین مرکزی» ضرب المثل "محور تاریخ"

است و نقش تاریخی قرن بیست و یکمی آن به اندازه قرن ها پیش مرتبط است: محرک اصلی چند قطبی در حال ظهور . .

بنابراین جای تعجب نیست که همه قدرت های بزرگ در هارتلند/اوراسیا مرکزی کار می کنند: چین، روسیه، ایالات متحده، اتحادیه اروپا، هند، ایران، ترکیه و تا حدی ژاپن. از هر پنج کشور آسیای مرکزی، چهار نفر اعضای کامل سازمان همکاری شانگهای (SCO) هستند: قزاقستان، ازبکستان، قرقیزستان و تاجیکستان. و برخی مانند قزاقستان ممکن است به زودی به عضویت BRICS+ در آیند.

درگیری مستقیم ژئوپلیتیکی کلیدی برای نفوذ در سراسر هارتلند، ایالات متحده را در مقابل روسیه و چین در جبهه های بی شمار سیاسی، اقتصادی و مالی قرار می دهد.

شیوه امپریالیستی امتیازات - چه چیز دیگری - تهدیدها و اولتیماتوم ها. تنها چهار ماه پیش، فرستادگان ایالات متحده از وزارت امور خارجه، خزانه داری، و اداره کنترل امور خارجه (OFAC) با یک بسته کامل از "هدایا" مانند تهدیدهای آشکار یا پنهان، از هارتلند بازدید کردند. پیام کلیدی: اگر شما "کمک کنید" یا حتی به هر شکلی با روسیه تجارت کنید، با تحریم های ثانویه سیلی خواهید خورد.

گفتگوهای غیررسمی با شرکت های تجاری در سمرقند و بخارای ازبکستان و تماس ها در قزاقستان یک الگورا نشان می دهد: به نظر می رسد همه آگاه هستند که آمریکایی ها هیچ مانعی برای نگه داشتن هارتلند/آسیای مرکزی در زیر سلاح نخواهند داشت.

پادشاهان جاده های ابریشم باستان:

در سرتاسر هارتلند مکان مناسب تری برای تماشای بازی قدرت کنونی به جز سمرقند، افسانه ای «رم شرق» وجود ندارد. ما اینجا در قلب **سغد** باستان هستیم - چهارراه تجاری تاریخی بین چین، هند، پارت، و ایران، گره بسیار مهمی از گرایش های فرهنگی شرق-غرب، زرتشتی گری، و بردارهای پیش از/پس از اسلام.

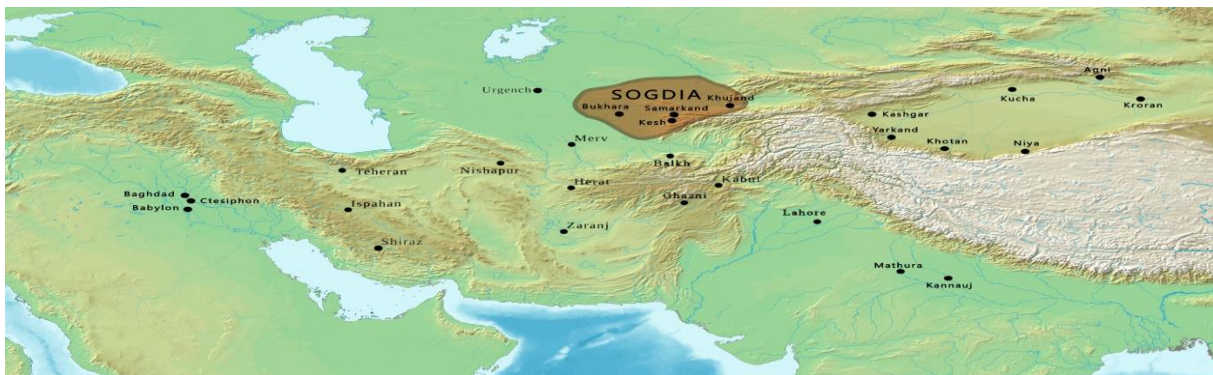
از قرن چهارم تا قرن هشتم، این سغدی ها بودند که تجارت کاروانی بین آسیای شرقی، آسیای مرکزی و غرب آسیا را در انحصار خود درآوردند و ابریشم، پنبه، طلا، نقره، مس، سلاح، عطر، خز، فرش، لباس، سرامیک، شیشه، چینی، زیور آلات، سنگ های نیمه قیمتی، آینه بازرگانان حمله گر سغدی از محافظت در برابر سلسله های کوچ نشین برای تحکیم تجارت بین چین و بیزانس استفاده کردند.

نخبگان شایسته چین، که از نظر چرخه های تاریخی بسیار طولانی دلیل می کنند، از همه موارد فوق آگاه هستند: این یک محرک کلیدی در پس مفهوم جاده ابریشم جدید است

که رسماً به عنوان BRI (ابتکار کمربند و جاده) شناخته می‌شود 10 سال پیش توسط رئیس‌جمهور **شی جین پینگ** در آستانه قزاقستان. پکن قصد دارد دوباره با همسایگان غربی خود به عنوان مسیری ضروری برای افزایش تجارت و ارتباطات پانوراسیا ارتباط برقرار کند.

پکن و مسکو در رابطه با روابط با هارتلند - همیشه تحت اصل همکاری استراتژیک - تمرکز مکمل دارند. هر دو از سال 1998 درگیر همکاری‌های امنیتی و اقتصادی منطقه‌ای با آسیای مرکزی بوده‌اند. سازمان همکاری شانگهای که در سال 2001 تأسیس شد، محصول واقعی استراتژی مشترک روسیه و چین و همچنین بستری برای گفتگوی بدون وقفه با هارتلند است.

این که «استان‌های» آسیای مرکزی چگونه به آن واکنش نشان می‌دهند، موضوعی چند سطحی است. به عنوان مثال، تاجیکستان که از نظر اقتصادی شکننده است و به شدت به بازار روسیه به عنوان تامین کننده نیروی کار ارزان وابسته است، رسماً سیاست "درهای باز" را برای هر نوع همکاری، از جمله با غرب، حفظ می‌کند.

سغدی در این نقشه

ترکیه واقعاً چه می‌خواهد؟

تمرکز امپراتوری در هارتلند به دلیل منابع عظیم نفت و گاز به طور قابل پیش‌بینی قزاقستان است. تجارت ایالات متحده و قزاقستان 86 درصد از کل تجارت آمریکا با آسیای مرکزی را تشکیل می‌دهد که سال گذشته 3.8 میلیارد دلار بود. این رقم را با تنها 7 درصد تجارت آمریکا با ازبکستان مقایسه کنید.

منصفانه است که استدلال کنیم که اکثر این چهار "قطب" آسیای مرکزی در سازمان همکاری شانگهای "دیپلماسی چند وجهی" را اجرا می‌کنند و سعی می‌کنند خشم امپریالیستی ناخواسته را جلب نکنند. قزاقستان به نوبه خود به سمت «دیپلماسی متوازن» می‌رود: این بخشی از مفهوم سیاست خارجی 2014-2020 آن است.

به یک معنا، شعار جدید آستانه بیا نگر نوعی تداوم با شعار قبلی، «دیپلماسی چند بردار» است که در دوران نزدیک به سه دهه فرمانروایی **نورسلطان نظر با یف**، رئیس جمهور سابق، ایجاد شد. قزاقستان، تحت ریاست جمهوری **قاسم جومارت توکایف**، یکی از اعضای سازمان همکاری شانگهای، اتحادیه اقتصادی اوراسیا (EAEU) و BRI است، اما در عین حال، باید 24 ساعته در برابر دسیسه های امپراتوری آماده باش باشد. به هر حال، این مسکو و مداخله سریع سازمان پیمان امنیت جمعی به رهبری روسیه (CSTO) بود که **توکایف** را از تلاش برای انقلاب رنگی در اوایل سال 2022 نجات داد.

چینی ها به نوبه خود، روی یک رویکرد جمعی سرمایه گذاری می کنند، به عنوان مثال، در نشست های برجسته ای مانند اجلاس سران چین و آسیای مرکزی 1+5، که تنها 3 ماه پیش برگزار شد، مستحکم شدند.

سپس مورد بسیار عجیب سازمان کشورهای ترک } *Organization of Turk State* یا OTS { شورای سابق ترک، که ترکیه، آذربایجان و سه "ستان" آسیای مرکزی، قزاقستان، ازبکستان و قرقیزستان را متحد می کند، وجود دارد.

هدف اصلی این "OTS ترویج همکاری همه جانبه بین کشورهای ترک زبان" است. در عمل چیز زیادی در سراسر هارتلند قابل مشاهده نیست، به غیر از **بیلبورد** عجیبی که محصولات ترکیه را تبلیغ می کند. بازدید از دبیرخانه در استانبول در بهار 2022، جدا از ارجاعات مبهم به «پروژه های اقتصاد، فرهنگ، آموزش، حمل و نقل» و مهم تر از آن، آداب و رسوم، دقیقاً پاسخ های محکمی به همراه نداشت.

نوامبر گذشته، OTS در سمرقند توافقنامه ای را امضا کرد "در مورد ایجاد یک کریدور گمرکی ساده". هنوز خیلی زود است که بگوییم آیا این می تواند نوعی جاده ابریشم کوچک ترکیه را در سراسر هارتلند ایجاد کند یا خیر.

با این حال، توجه به آنچه ممکن است در آینده به ذهنشان خطور کند، روشنتر است. امتیازات منشور آنها "توسعه مواضع مشترک در مورد مسائل سیاست خارجی"، "هماهنگی اقدامات برای مبارزه با تروریسم بین المللی، جدایی طلبی، افراط گرایی، و جنایات فرامرزی" و ایجاد "شرایط مساعد برای تجارت و سرمایه گذاری". ترکمنستان - "ستان" غیرعادی آسیای مرکزی که شدیداً بر بی طرفی مطلق ژئوپلیتیکی خود پافشاری می کند - اتفاقاً یک کشور ناظر OTS است. همچنین مرکز تمدن های عشایری مستقر در بیشکک، پایتخت قرقیزستان، چشم نواز است.

حل معمای هارتلند روسیه:

تحریم های غرب علیه روسیه به سود تعدادی از بازیکنان هارتلند تمام شده است. از آنجایی که اقتصاد آسیای مرکزی ارتباط تنگاتنگی با روسیه دارد، صادرات به شدت افزایش یافت - یعنی اتفاقاً به اندازه واردات از اروپا.

تعداد کمی از شرکت‌های اتحادیه اروپا پس از ترک روسیه در هارتلند مستقر شده‌اند - باروند مربوط به خرید دارایی‌های روسیه توسط سرمایه‌داران منتخب آسیای مرکزی. به موازات آن، به دلیل انگیزه بسیج نیروهای روسیه، مسلماً ده‌ها هزار نفر از روس‌های نسبتاً ثروتمند به هارتلند نقل مکان کردند، در حالی که تعداد زیادی از کارگران آسیای مرکزی مشاغل جدیدی به ویژه در مسکو و سن پترزبورگ پیدا کردند.

به عنوان مثال، سال گذشته وجوه ارسالی به ازبکستان به 16.9 میلیارد دلار رسید: 85 درصد از این مبلغ (حدود 14.5 میلیارد دلار) از کارگران روسیه بود. به گفته بانک اروپایی بازاری و توسعه، اقتصادهای سراسر هارتلند در سال 2023 به میزان 5.2 درصد و در سال 2024 رشد 5.4 درصدی خواهند داشت.

این رونق اقتصادی در سمرقند به وضوح قابل مشاهده است: این شهر امروز یک مکان ساخت و ساز و بازسازی گول‌پیکر است. بلوارهای بی‌عیب و نقص جدید و عریض در همه جا سر برمی‌آورند، با محوطه‌سازی سرسبز، گل‌ها، فواره‌ها، و پیاده‌روهای عریض که همگی تمیز و درخشان هستند. بدون ولگرد، بدون بی‌خانمان، بدون کله‌ترقه. بازدیدکنندگان از کلان‌شهرهای اروپا به زوال غربی کاملاً مبهوت هستند.

در تاشکند، دولت ازبکستان در حال ساخت یک مرکز عظیم و خیره‌کننده از تمدن اسلامی است که به شدت بر تجارت پان‌اوراسیا متمرکز است.

شکی نیست که عامل کلیدی ژئوپلیتیک در سراسر هارتلند رابطه با روسیه است. زبان روسی در تمام زمینه‌های زندگی زبان روسی باقی می‌ماند.

بیباید با قزاقستان شروع کنیم، که مرزی به طول 7500 کیلومتر با روسیه دارد (اما هیچ اختلاف مرزی وجود ندارد). در اتحاد جماهیر شوروی، پنج "ستان" آسیای مرکزی در واقع "آسیای مرکزی و قزاقستان" نامیده می‌شدند، زیرا بخش بزرگی از قزاقستان در جنوب سیبری غربی و نزدیک به اروپا قرار دارد. قزاقستان خود را اساساً اوراسیایی می‌بیند - جای تعجب نیست که از سال‌های **نظر بایف**، آستانه به ادغام اوراسیا امتیاز می‌دهد.

سال گذشته، **توکایف** در مجمع اقتصادی سن پترزبورگ شخصاً به **ولادیمیر پوتین** رئیس‌جمهور روسیه گفت که آستانه استقلال جمهوری‌های خلق دونتسک و لوگانسک را به رسمیت نخواهد شناخت. بیپلمات‌های قزاقستان همچنان تأکید می‌کنند که نمی‌توانند این کشور را به عنوان دروازه‌ای برای دور زدن تحریم‌های غرب داشته باشند - اگرچه، در سایه، این چیزی است که در بسیاری از موارد اتفاق می‌افتد.

قرقیزستان به نوبه خود تمرینات نظامی مشترک سازمان پیمان امنیت جمعی "برادری قوی-2022" را که برای اکتبر سال گذشته برنامه ریزی شده بود، لغو کرد - لازم به ذکر است که مشکل در این مورد روسیه نبود، بلکه مشکل مرزی باتاجیکستان بود.

پوتین پیشنهاد ایجاد اتحادیه گاز روسیه، قزاقستان و ازبکستان را داده است. همانطور که هست، هیچ اتفاقی نیفتاده است و ممکن است رخ ندهد.

همه اینها را باید به عنوان شکست های جزئی در نظر گرفت. سال گذشته، **پوتین** برای اولین بار پس از مدتی از هر پنج "ستان" آسیای مرکزی بازدید کرد. آنها با آینه چین، نشست 1+5 را نیز برای اولین بار برگزار کردند. دیپلمات ها و بازرگانان روسی به طور تمام وقت در جاده های هارتلند تردد می کنند. و فراموش نکنیم که رؤسای هر پنج «ستان» آسیای مرکزی خودشان در رژه میدان سرخ مسکو در روز پیروزی در ماه مه گذشته حضور داشتند.

دیپلماتی روسیه همه چیز را در مورد سواست بزرگ امپراتوری برای بیرون کشیدن "منطقه" آسیای مرکزی از نفوذ روسیه می داند.

این بسیار فراتر از استراتژی رسمی آسیای مرکزی ایالات متحده 2019-2025 است - و پس از تحقیر ایالات متحده در افغانستان و تحقیر قریب الوقوع ناتو در اوکراین، آمریکا و ناتو به وضعیت هیستری رسیده اند.

در زمینه انرژی حیاتی، تعداد کمی امروز به یاد دارند که خط لوله ترکمنستان-افغانستان-پاکستان-هند (TAPI) که سپس به TAP کاهش یافت (هند خارج شد)، اولویت جاده ابریشم جدید آمریکا (معدن کج) بود که در وزارت امور خارجه و توسط **هیلاری کلینتون** وزیر امور خارجه وقت در سال 2011 فروخته شد.

هیچ چیز عملی با آن پای در آسمان اتفاق نیفتاد. کاری که آمریکایی ها اخیراً انجام دادند این بود که توسعه یک رقیب، خط لوله ایران و پاکستان (IP) را با وادار کردن اسلام آباد به لغو آن، در پی کل رسوایی قانون گذاری که برای حذف عمران خان، نخست وزیر سابق طراحی شده بود، نادیده گرفتند. از زندگی سیاسی پاکستان.

با این حال، حماسه TAPI-IP Pipelineistan هنوز به پایان نرسیده است. با آزاد شدن افغانستان از اشغال ایالات متحده، گازپروم روسیه و همچنین شرکت های چینی علاقه زیادی به مشارکت در ساخت TAPI دارند. این خط لوله یک گره استراتژیک BRI خواهد بود که به کریدور اقتصادی چین و پاکستان (CPEC) در ارتباط است. تقاطع بین آسیای مرکزی و جنوبی.

غرب جمعی «بیگانه»

همانطور که روسیه یک ارز شناخته شده در سرتاسر هارتلند است - و خواهد بود - مدل چینی به عنوان یک نمونه توسعه پایدار که قادر به الهام بخشیدن به مجموعه ای از راه حل های بومی آسیای مرکزی است، بی نظیر است.

در مقابل، امپراتوری چه چیزی برای ارائه دارد؟ به طور خلاصه: تفرقه بینداز و حکومت کن، از طریق عوامل تروریستی محلی خود مانند داعش-خراسان، ابزاری برای دامن زدن به بی ثباتی سیاسی در ضعیف ترین گره های آسیای مرکزی، از دره فرغانه تا مرز افغانستان و تاجیکستان، به عنوان مثال.

چالش های متعدد پیش روی هارتلند به تفصیل در جلساتی از جمله بحث شده است.

کنفرانس آسیای مرکزی والدای

رستم خیداروف، کارشناس باشگاه والدای، ممکن است مختصرترین ارزیابی را از روابط وست هارتلند ابداع کرده باشد: «

غرب جمعی هم از نظر فرهنگ و هم از نظر جهان بینی با ما بیگانه است. هیچ پدیده یا رویداد یا عنصری از فرهنگ مدرن وجود ندارد که بتواند مبنایی برای ایجاد رابطه و نزدیکی بین آمریکا و اتحادیه اروپا از یک سو و آسیای مرکزی از سوی دیگر باشد. آمریکایی ها و اروپایی ها هیچ اطلاعی از فرهنگ و ذهنیت یا سنت های مردمان آسیای مرکزی ندارند، بنا براین نمی توانند و نخواهند توانست با ما تعامل داشته باشند. آسیای مرکزی رونق اقتصادی را در پیوند با لیبرال دموکراسی غرب که اساساً مفهومی بیگانه برای کشورهای منطقه است، نمی بیند.

با در نظر گرفتن این سناریو، و در چارچوب یک بازی بزرگ جدید که روز به روز به طور فزاینده ای درخشان می شود، جای تعجب نیست که برخی از محافل دیپلماتیک هارتلند به ادغام نزدیک تر آسیای مرکزی در بریکس پلاس علاقه زیادی دارند. این موضوعی است که قرار است هفته آینده در اجلاس بریکس در آفریقای جنوبی مورد بحث قرار گیرد.

فرمول استراتژیک مانند روسیه + آسیای مرکزی + آسیای جنوبی + آفریقا + آمریکای لاتین است - نمونه دیگری از ادغام "گلوبال گلوب" (به نقل از لوکاشنکو). همه چیز ممکن است با تبدیل شدن قزاقستان به اولین کشور هارتلند آغاز شود که به عنوان عضو بریکس پلاس پذیرفته شد. پس از آن، تمام دنیا صحنه ای برای بازگشت دوباره هارتلند در حمل و نقل، لجستیک، انرژی، تجارت، تولید، سرمایه گذاری، فناوری اطلاعات، فرهنگ، و - آخرین اما نه کم اهمیت، در روح جاده های ابریشم است. قدیمی و جدید - «مردم به مبادلات مردم».

با تقدیم احترامات «2023-08-24»

به ارتباط مقاله فوق؛ مقاله ذیل را بخوانید:

*****

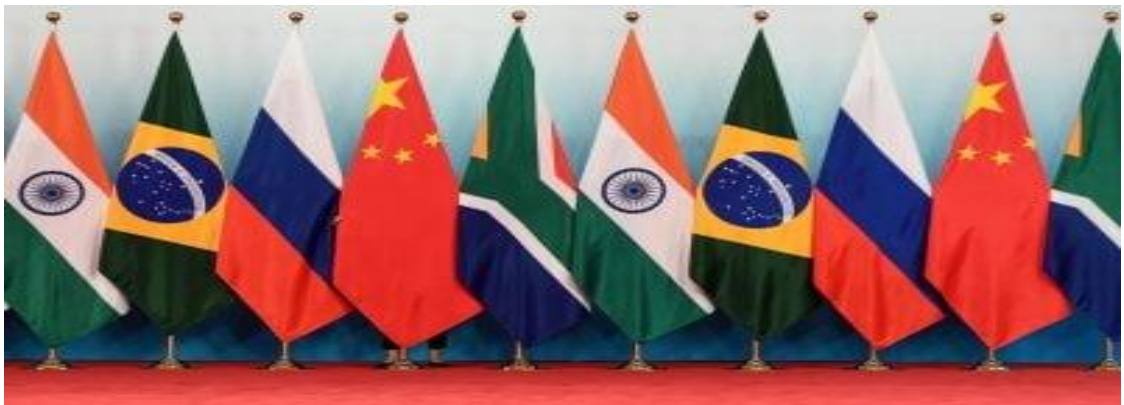
لیکونکی: کیستر کین کلومیگه «Kester Kenn Klomegah»

منبع او دخپړیدو نیټه: گلوبال ریسرچ «18-08-2023»

ژباړونکی: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل»

**بریکس د افریقا د پراختیا لپاره د ملاتړ اعلان وکړ، افریقا
د لویدیځ تسلط او سیاسي نفوذ په وړاندې د برکس سره
یوځای کیږي**

**BRICS Declares Support for Africa's Development,
Africa Joins BRICS Against Western Dominance and
Political Influence**

سویلي افریقا به د اگست له 22 څخه تر 24 پورې د **جوها نسبرگ** په **ساندین** کنوانسیون مرکز (SCC) کې د BRICS (برازیل، روسیه، هند، چین او سویلي افریقا) د 15مې سرمشریزې کوربه توب وکړي او مشري به یې وکړي، په دې موخه چې د یو لړ مهمو مسلو په پراخه لړۍ باندې بحث وکړي. د بحث په میز کې د نوي غړیتوب، گډ اسعارو، د پراختیا او امنیت مختلف پیرامیټري او اداري جوړښت په گډون .

له 70 څخه ډیر ایالتونه به برخه واخلي: 23 ایالتونو په گروپ کې د شاملیدو لپاره رسمي غوښتنلیکونه سپارلي چې پدې معنی دي چې دوی به په اصولو کې د بدلون پروسې کې برخه واخلي او د پام وړ جیو پولیټیکل بدلونونو لپاره به احتمالي ځواک

ورکړي سويلي افريقا به هم د افريقا او نړيوال سويل مشرانو ته خپل لاسرسۍ ته دوام ورکړي . نن ورځ، د افريقا له هېوادونو سره د بريکس اړيکي د ودې په حال کې دي، چې د دواړو خواوو په بنسټيزو گټو کې دي، او دا د برابري، متقابل درناوي او د غرو په کورنيو چارو کې د نه لاسوهني پر اصولو جوړ او تعقيب کېدای شي.

په دې شرايطو کې، د افريقا نوي غړي به تر يوې اندازې پورې د څو قطبي نړۍ د پياوړي کيدو ملاتړ وکړي . د پام وړ نښې شتون لري چې افريقايي هېوادونه اوس د متحده ايالاتو او د هغې د لويديځ او اروپايي متحدينو لخوا د نوي استعمارې تمايلاتو او استحصالې چلندونو د له مينځه وړو په لټه کې دي ، نو دوی د نوي لوړ کيفيت دوستۍ رامینځته کولو او په لا زياتو برخو کې د ښکېلتيا لپاره ډير باور څرگند کړی . د 2063 په افريقايي اجنډا کې رڼنده دوامداره پرمختگ .

د شانگهای د نړيوالو مطالعاتو د انستيتيوت د بهرنۍ تگلارې د مطالعاتو د انستيتوت مشر پروفیسور **نيو هايبين** روسي رسنيو ته وويل چې له دغې سرمشريزې څخه اصلي هيله له دې حقيقت سره تړاو لري چې دا به يو ځل بيا د افريقا په وچه کې تر سره شي . افريقا لومړی و چې د اتحاديې پراختيا يې پيل کړه، په دې توگه يې اجازه ورکړه چې په نړيواله کچه نور استازي شي .

د هغه په اند، افريقا اوس د خپلو اقتصادي او سيا سي چارو په برخه کې د نړيوالې ټولني پام ځان ته را اړولی دی . دا په ځانگړي توگه د افريقايي هېوادونو د پور ستونزه اند يښه لري ، کوم چې د انديښني وړ مسله ده ، **نييو** په گوته کړه . څرنګه چې **BRICS** اوس د افريقايي هېوادونو اصلي سوداگريز شريکان او همدارنګه د پانګونې سرچينه ده، دوی د افريقا پرمختگ سره ډير تړاو لري يعنې راتلونکي له دوی سره ده . داسې نښې نښانې شته چې افريقا اوس د دوامدار پرمختگ لپاره د بريکس هېوادونو باندې د پخوا په پرتله ډير تکيه کوي

راپورونه وايي چې د بريکس په دننه کې د ملګرو ملتونو په امنيت شورا کې د برازيل، هند او سويلي افريقا د دايمي څوکيو د ترلاسه کولو مسله په اړه روښانه اجماع شتون نلري برسېره پر دې، د پيسو نړيوال صندوق (**IMF**) او نړيوال بانک کې د اصلاحاتو د هڅولو لپاره د **BRICS** هڅو سره سره، په دې جوړښتونو کې د مهمو مسلو په اړه پريکړې لاهم د امريکا او اروپا په لاس کې دي

. سويلي افريقا باور لري چې بلاک د دې هېوادونو په استازيتوب "بدلون" کيدی شي . په شمول د افريقا هغه څوک چې غواړي د نړۍ په چارو کې رول ولوبوي او نړيوال سويل ته گټې تضمين کړي . د سويلي افريقا ولسمشر **سيرييل رامافوسا** په کيپ ټاون کې وويل: "برکس په نړۍ کې خورا مهم قدرت لاسه کړی ، زموږ د نړۍ په بيلابيلو براعظمونو کې ډيری يې د دې برخې اخیستو په لټه کې دي .

اوس اساسي پوښتنه دا ده چې افريقي هېوادونه دلته څه دي، د بریکس د راتلونکي لپاره کوم ډول ځانگړی خوند لري. لومړی، لکه څنگه چې د سرمشريزې موضوع مشهوره ده "برکس او افريقا: د دوه اړخيزې گړندۍ ودې لپاره ملگرتيا، دوامداره پراختيا، او ټول شموله څو اړخيزيزم" چې لومړی خوند انځوروي .

د سويلي افريقا د بهرنیو چارو وزيرې، ناليدې پانډور وويل، پداسې حال کې چې يو شمير نورو هېوادونو ليوالتيا بنودلې، 23 په رسمي توگه غوښتنه کړې. دالجزاير، ارجنټاين، بنگله ديش، بحرين، بيلاروس، بوليويا، کيوبا، مصر، ايتوپيا، هندوراس، اندونيزيا، ايران، قزاقستان، کویت، مراکش، نايجيريا، د فلسطين دولت، سعودي عربستان، سينیگال، تایلينډ، متحده عربي امارات، وينزويلا او ویتنام .

د پانډور په وينا، په تيرو څو مياشتو کې د BRICS سره د يوځای کيدو لپاره عمومي ليوالتيا زياته شوې او دا شميره، په عملي شرايطو کې، د BRICS پيژندل په ابتدايي توگه د نړيوال سويل جيو پوليټيکل اړخونو او د غړيتوب پورې اړوند هر ډول گټو ته اشاره کوي.

د BRICS (برازيل، روسيه، هند، چين، سويلي افريقا) د بهرنیو چارو وزيرانو غونډه
د 22 سپتمبر 2022 په نيويارک ښار کې د PDM مالک لاندې جواز لري)

د 2023 په جون کې، سفير **موزووکيل ماکیتوکا**، چې د روسيې په فدراسيون کې له 2021 راهيسې په دې اوسني پوست کې دی، په يوه بصيرت مرکه کې د ډيری قطبي نړۍ په اړه ډيری ټکي په گوته کړل چې سويلي افريقا د ملگرو ملتونو د منشور مادو ته ژمن دی. د دې اصولو په شمول چې ټول غړي بايد خپلې نړيوالې شخړې د سوله ايزو لارو حل کړي. په سويلي افريقا کې د ډيموکراسۍ له پيل راهيسې نږدې 30 کاله دمخه، مور د

ملګرو ملتونو او څو اړخیزو سازمانونو د اصلاحاتو غوښتنه کړې ترڅو دا ډول جوړښتونه نور نمایشي، د افریقا نماینده ګی په شمول.

سویلي افریقا یو خپلواک دولت دی چې د ډیموکراتیک اساسي قانون لخوا اداره کیږي او د نړیوال قانون دوامداره پلي کولو ته ژمن دی. هغه په جدي توګه استدلال وکړ چې دا به د مختلفو نړیوالو تړونونو او تړونونو په برخه کې د خپلو ژمنو پوره کولو ته دوام ورکړي چې دا یې لاسلیک کړي دي.

د اټکل شوي 58 ملیون نفوس سره، سویلي افریقا په نړۍ کې 25م لوی هیواد دی. سویلي افریقا د افریقایي هیوادونو لخوا د افریقا د لویې وچې د آزادي سوداګرۍ تړون (AfCFTA) تصویب هرکلی وکړ او په بشپړ ډول یې ملاتړ وکړ کوم چې مور باور لرو چې زموږ لید ته د رسیدو په لور به زموږ د براعظم د اقتصادي ادغام په تعقیب کې خورا مرسته وکړي: اجندا 2063، افریقا چې مور یې غواړو.

د سویلي افریقا د نړیوالو اړیکو او همکارۍ وزیرې **ډاکټر نالیدي پانیور** د ۲۰۲۳ کال د جون په لومړۍ نیټه په کیپ ټاون کې د بریکس د بهرنیو چارو او نړیوالو اړیکو د وزیرانو د وروستۍ غونډې کوربه و. منځمها له غونډه د بریکس د بهرنیو چارو وزیرانو ته فرصت برابر کړ چې د سیمه ایزو او نړیوالو پرمختګونو په اړه انعکاس وکړي. د وزیرانو غونډه د ۲۰۲۳ کال د می له ۲۹ څخه تر ۳۰ مې نیټې پورې د شیرپاؤ او سوس شیرپاؤ له غونډې مخکې جوړه شوي وه او د روسیې پلاوي په کیپ ټاون کې په دغو ټولو غونډو کې ګډون کړی و، د دغه پلاوي مشري وزیر لاوروف کوله.

د BRICS د مشر په توګه، سویلي افریقا د ټول شموله ښکېلتیا پالیسي عملي کوي او د 2023 کال د جون په 2 نیټه د "BRICS" ملګري" غونډې ته یې د افریقا او د سویل نړۍ څخه 15 بهرنیو چارو وزیرانو ته بلنه ورکړه.

مګر نن ورځ، په برکس کې د سویلي افریقا پانګه اچونه څه ده؟ مور څنګه د پراختیا کچه، د خوړو خوند یټوب ارزو که چیرې BRICS دا لوی طبیعي زیرمې او بشري پانګه کنټرول کړي؟ سویلي افریقا څنګه په دې څو کلونو کې په برکس کې د یوازیني افریقایي دولت په توګه خپل غړیتوب د افریقا په وچه کې د BRICS څخه د پانګوونې اسانتیا او هڅولو لپاره کارولی دی. سویلي افریقا لږ تر لږه په خپل جنوبي افریقا سیمه کې د لږ اغیز سره د خپل غړیتوب ویاړ لري.

په ګډه، برازیل، روسیه، هند، چین او سویلي افریقا د نړۍ د نفوس 42٪ استازیتوب کوي. دا د نړۍ د نفوس خورا مهم تناسب دی، مګر د BRICS د مجموعي نفوس نیمایي برخه لاهم بې وزله ده او په دوامداره توګه په خراب شرایطو کې ژوند کوي. که څه هم BRICS د نړۍ 42٪ نفوس او لویه سیمه لري.

سویلي افریقا په دې ډله کې یو لږ لږ اضافه وه، چې "افریقا ته د پل سر" اضافه کول، چارلس رابرتسن، د رینسانس پلازمینې لوی اقتصاد پوه وايي BRICS د افریقا په پراختیایي اجندا کې د ونډې اخیستنې له اهمیت څخه په کلکه خبر دی. نور افریقایي هیوادونه د BRICS په غړیتوب سره په اتوماتیک ډول د لور پرمختګ د ترلاسه کولو احساس څرګندوي. د سرمشریزې څخه مخکې څیړنې ښيي چې ټولو شپږو افریقایي هیوادونو په رسمي توګه غوښتنه نه ده کړې. نور چټک لټون څرګنده کړه چې الجزایر، مصر او ایتوپیا د غړیتوب غوښتنې وړاندې کړې، مګر د نایجریا، سینیګال او مراکش دريځونه لاهم روښانه ندي.

پيټر فابريسيوس، د امنیت مطالعاتو انستیتیوت (ISS) مشاور، یو افریقایي غیر انتفاعي سازمان چې د فترتونه یې په سویلي افریقا، کینیا، ایتوپیا او سینیګال کې دي، استدلال وکړ چې مصر به د لومړي ځل لپاره شامل شي، په ځانګړې توګه لکه څنګه چې دا دمخه غړی دی د BRICS نوی پراختیایي بانک قاهره په ځانګړې توګه د BRICS له پلانونو سره علاقه لري چې د متحده ایالاتو ډالر څخه په محلي اسعارو کې ډیر تجارت بدل کړي - او حتی شاید خپل اسعار رامنځته کړي.

د الجزایر ولسمشر **عبدالمجید تبون** په نهایت کې یوځای کېدو ته د یو ډیر مساوي نړیوال نظم رامنځته کولو کې د مرستې په توګه ګوري، کوم چې به د الجزایر سره مرسته وکړي چې ځان د دوه قطبونو له جذب څخه لرې کړي. د هغه د بهرنیو چارو وزیر پدې وروستیو کې د سوداګرۍ ګټو ترلاسه کولو هیله څرګنده کړه.

د الجزایر ولسمشر **عبدالمجید تبون** یوځای کېدل د یو ډیر مساوي نړیوال نظم رامنځته کولو کې د مرستې په توګه ګوري، کوم چې به د الجزایر سره مرسته وکړي چې ځان د دوه قطبونو له جذب څخه لرې کړي. د هغه د بهرنیو چارو وزیر پدې وروستیو کې د سوداګرۍ ګټو ترلاسه کولو تمه څرګنده کړه.

دا نظرونه د BRICS په اړه عامه غلط فهمی څرګندوي. هغه دوه قطبونه چې **تیبون** ورته اشاره وکړه - چې د اوکراین د جګړې له امله نور هم جلا کيږي - په ښکاره ډول لویدیځ دي او له بلې خوا روسیه او چین دي نو BRICS په سختۍ سره ناپیلي بلل کېدای شي.

او BRICS ته د یو ګټور سوداګریز بوستډر په توګه لیدل دا حقیقت له لاسه ورکوي چې دا په هېڅ ډول د سوداګرۍ بلاک نه دی پانډور روښانه کړه چې د بریکس هیوادونه د نړۍ شاوخوا 42٪ نفوس او 30٪ خاوره لري، د نړیوال ناخالص تولید 27٪ او د نړیوالې سوداګرۍ 20٪ برخه لري. خو د پنځو غړو د ټولې سوداګرۍ یوازې 6٪ برخه له یو بل سره ده.

په هر صورت، BRICS يو گټور اقتصادي کلب دی - ډيری په کلکه د خپل نوي پراختيايي بانک له لارې، چې دمخه يې د پنځو پروژو لپاره سويلي افريقا ته 5.4 مليارډ امريکايي ډالر پور ورکړی دی مگر په جيو پوليټيکل نظر سره، BRICS د غير متنا سب 'نړيوال سويل اتل' څخه لږ دی لکه څنگه چې پانډور دا د لويديځ تسلط لرونکي نړۍ ته د بدیل په پرتله ويلي، لکه څنگه چې ټيپوون وايي - يا حتی په څرگند ډول د لويديځ ضد .

دا يو په زړه پوری ټکی دی . **پانډور** وويل چې سويلي افريقا بريکس ته د روسيې پلوه يا لويديځ ضد په توگه نه گوري ... په لويديځ کې د سويلي افريقا سوداگريز شريکان د سويلي افريقا د اقتصادي پرمختگ لپاره خورا مهم دي. د لويديځ په وړاندې د نړيوال ځواک انډول ته وده ورکړی، ځکه چې دا د خپلو ټولو مهمو سوداگريزو شريکانو سره مساوي ارزښت لري .

د استدلال بل اړخ ته، **پريال سينگ**، د امنيتي مطالعاتو انستيتيوټ لور پوری څيړونکی وايي، د BRICS غړيتوب هڅونه حتی د اوسنيو غړو ترمنځ توپير لري . هند، د مثال په توگه، په دوامداره توگه د نړۍ په سطحه د "ستراتيژيک خپلواکي" تعقيب ته اشاره کړې؛ او يو پياوړی (يا پراخ شوی) BRICS گروپ د دې بهرنۍ پالیسي موخي سره سمون لري. دا د برازيل او سويلي افريقا لپاره هم يو زړه راښکونکی کيسه ده، پريټوريا د يو ډير څو قطبي نړيوال نظم داستان په تعقيب کې خورا ډير تکيه کوي .

د بريکس د راتلونکي په اړه پوښتنې شتون لري په ځانگړي توگه کله چې د نوي نړيوال نظم په اړه بحث کيږي دا جيو پوليټيکل تشکيلات په اکتشافی پړاوونو کې دي، بې له شکه د نوي محور راوستلو لپاره، د متحده ايالاتو د پالیسي او د لويديځ، اروپايي

نړۍ څخه ناخوښ هیوادونو لخوا د نویو ماډلونو د لټون بهیر په شمال کې الجزایر، مصر او مراکش، په ختیځ کې ایتوپیا او کینیا، په لویدیځه افریقا کې نایجریا او سینیګال .

په نسبي ډول، ایتوپیا د ټولو معیارونو له مخې، یو معتبر دولت دی چې په ختیځ افریقا کې موقعیت لري. دا د مختلف زاویو څخه مشهور کیږي. د سیاست په برخه کې، ایتوپیا په افریقا کې د ډیموکراسۍ غوره ماډل سره پیژندل شوی. د ایتوپیا او اریتریا ترمنځ د شل کلنې جګړې په پای ته رسولو کې د هغه د هڅو لپاره، ولسمشر ابي احمد ته په 2019 کې د سولې لپاره د نوبل جایزه ورکړل شوه.

په خورا مهم ډول، څیړنې مطالعې او ډیډی راپورونو د ایتوپیا اضافي ارزښت مستند کړی. دا د افریقا بیرغ لري، ځکه چې پلازمینه ادیس ابابا په تیرو کلونو کې د ډیډی سیمه ایزو او بهرنیو سازمانونو لپاره د مرکزي نقطې استازیتوب کوي. ایتوپیا او ډیډی افریقایي هیوادونه په لویه کچه د برکس په توګه د نړیوال حکومتداری او د اوسني نړیوال نظم د سمون لپاره د یوه محرک ځواک په توګه کار کوي .

د افریقا اتحادیه (AU) مرکزي دفتر په ایسا بابا کې دی. د دې براعظم سازمان لومړنۍ دنده په افریقا کې د موجوده او راڅرګندیدو څو اړخیزو ستونزو د حل لپاره د طبیعي او بشري سرچینو متحرک کول او همغږي کول دي. ځینې کارپوهان استدلال کوي چې AU په خپل واک کې لري او د "افریقی ستونزې، افریقی حلونو" په شعار کې د براعظم عملي حتمي خپلواکي ښودلو لپاره .

ایتوپیا او کینیا، او ډیډی افریقایي هیوادونه، د نیمې پیړۍ څخه ډیر وخت راهیسې چې دا د "استعمار" یا هر څه څخه په سیاسي توګه خپلواک اعلان شوی، افریقا د یوې داسې سیمې په توګه وړاندې شوی چې په بې وزلۍ کې ښکېل دی، حتی په تیرو وختونو کې د پراختیایي مرستو څخه ډیره ګټه پورته کړې او د مختلفو بهرنیو سرچینو څخه د پام وړ مرستې ترلاسه کړي. د ایتوپیا او کینیا د برکس غړیتوب ممکن د سویلي افریقا په پرتله غوره نه وي .

نایجیریا اوس مهال له 230 میلیونو څخه ډیر نفوس لري، او کولی شي په اسانۍ سره د BRICS نفوس ته وده ورکړي. دا په افریقا کې یو سیمه ایز ځواک دی، بې له شکه په نړیواله مرحله کې یو منځنی اوراپورته کیدونکی ځواک دی. د نایجیریا اقتصاد په افریقا کې ترټولو لوی دی. د مختلفو اټکلونو له مخې دا د سري سر 9.148 \$ (د 2022 پورې) دی، چې د سویلي افریقا، مصر یا مراکش څخه لږ دی، مګر د ګانا یا عاج ساحل څخه لږ څه ډیر دی .

نایجیریا په افریقا کې د انرژي ځواک، مالي بازار، درمل جوړولو او ساتیري صنعت کې مخکښ دی. د پټرولیم ترڅنګ، د نایجیریا لپاره د بهرنیو اسعارو د عاید دوهمه لویه سرچینه د نایجیریا په بهر کې د اوسیدونکو لخوا کور ته لیږل شوي پیسې دي. نایجیریا د طبیعي زیرمو پراخه عرضه سره د تیت متوسط عاید اقتصاد لري .

د دې ټولو اقتصادي اسنادو سره سره، د نایجریا چارواکي وايي چې دا مهال د BRICS غړیتوب تر لاسه کول د دوی لومړیتوب نه دی. په روسیه کې د نایجریا سفیر، پروفیسور عبداللهي شيهو، په دې وروستيو کې وويل چې د الحاق خبرې اتري نه دي پيل شوي، مگر هغه د راتلونکي غړیتوب رډنه کړ. خود نایجریا گارډین د یوشمیر کارپوهانو په حواله ويلي چې نایجریا د بریکس غړیتوب ته چمتو نه ده. دوی وايي دا اقتصادي پېچلتیا نلري - پشمول د تیلو سربیره نورو BRICS هیوادونو ته د صادراتو لپاره لږ شتون. همچنان، د نوي اصلاح غوښتونکي بولا تینوبو اداره په خپل پلټ کې ډیر څه لري.

له همدې امله منطقي حقیقت دا دی چې سینيگال چې په لویدیز افریقا کې هم موقعیت لري او ډیری نور افریقایي هیوادونه چې غواړي BRICS شي په پایله کې به هیڅ شتمن نه راوړي، بلکه د دې سازمان د غړیتوب په توگه د گټو تمه لري. پروفیسور **محمد چتاو** استدلال کوي چې افریقا به له شکه د طبیعي زیرمو تر ټولو غوره براعظم دی. د شاوخوا 30.3 ملیون مربع کیلومتره سطحې مساحت سره، که چیرې یو د تاپو ساحې شاملې کړي، براعظم د نړۍ د سطحې شاوخوا شپږمه برخه او د نړۍ د ځمکې پینځمه برخه پوښي. نن ورځ، دا د نږدې 1.4 ملیارد خلکو کور دی.

هغه څرگنده کړه چې د افریقا شتمني په خپله خاوره کې ده. براعظم د نړۍ 24 سلنه د کرنې وړ ځمکې لري، مگر دا یوازې 9 سلنه کرنیز تولید تولیدوي. دا د دې توان نلري چې د خپل خوراکي خوندیتوب تضمین کړي. د افریقا د یووالي پیاوړتیا د اوږدې مودې لپاره غوښتل شوي هدف و چې هیڅکله نه دی تر لاسه شوی.

لکه څنګه چې د سیمه ایز ادغام اړتیا او د تیرو ناکامیو لاملونه په ښه توګه درک شوي، د لویدیځ ډیری هیوادونو ترمنځ د اقتصادي او سیاسي اړیکو د پیاوړتیا لپاره نوي هڅې ترسره کېږي. د ادغام د لاسته راوړلو پر وړاندې عمده ننګونې د افریقایي هیوادونو ترمنځ د سوداګرۍ پراخول، د لا زیاتو سرکونو او نورو بنسټیزو تاسیساتو جوړول، د سیمه ییزو ادارو اصلاح، د روڼتیا او د خلکو ګډون زیاتول او د خصوصي او دولتي سکتور نوښتونه له نږدې همغږي کول دي.

د **پروفیسور محمد چتاو** په وینا، ادغام ډیری ګټې لري. په نړیوالو سازمانونو کې د شاملیدو په لټه کې او همدارنګه په دې نړیوالو سازمانونو کې د نمایندګۍ تر لاسه کولو لیاوالتیا څرګندول ګټې لري. مگر لومړنۍ ننګونه دا ده چې په افریقا کې د سیمه ایز ادغام ریکارډ خورا ضعیف دی، او ډیری سیمه ایز اتحادونه د غیر همغږي نوښتونو، سیاسي شخړو، او لږ داخلي سوداګرۍ لخوا مشخص شوي. په هر صورت، شنونکي یادونه کوي چې ځینې بهرني او داخلي عوامل چې په تیرو کلونو کې د افریقا د ادغام مخه نیسي په وروستیو کلونو کې یو څه کم شوي، او له همدې امله د محتاط خوشبینی لپاره دلیل شتون لري.

دائنه د يادونې وړ ده چې افريقايان بايد د خپلو پخوانيو نوښتونو له ناکامۍ څخه زده کړي. د ادغام پيرى مدافعين اوس لږ هوشيار او ډير عملي چلند کوي. د دوى په اند، افريقا نه يوازې په نړۍ کې د خپل حضور د پياوړتيا لپاره، بلکه د خپلو خلکو د عملي اړتياوو د پوره کولو لپاره بايد متحد شي. افريقا د مخ په زياتيدونکي نفوس، پراخه طبيعي زيرمو، او په چټکۍ سره مخ پر ودې اقتصاد کور دى، نو دا يقينا د نړۍ د راتلونکي په جوړولو کې د پام وړ رول لوبولو وړتيا لري. د پايلې په توگه، د چين، متحده ايالاتو، اروپا او روسيې په گډون پيرى لوى قدر تونه د دې زيرمو ته د السرسې خوندي کولو لپاره ليوالتيا لري.

که چېرې نړيوال اقتصادي سست تاييد شي، د لوى مالي او لوى اقتصادي خنډونو په تعقيب، د حل لويه برخه به د افريقا په وچه کې تکیه وکړي. دا په حقيقت کې هغه څه دي چې د چين، هند او روسيې (BRICS) لخوا په پراخه پانگونه کې ليدل کېدى شي، چې پوهيدلي چې دا د دوى د راتلونکي لپاره څومره مهم دي.

په لنډه توگه، پروفيسور **فيودور لوکيانوف**، د روسيې د دفاع او بهرنۍ پاليسۍ د کميسيون د رييس، د **ويلدای** بحث کلب د څيرنې رييس، او د روسيې د نړيوالو چارو د مجلې مدير، په دې باور دى چې د روسيې په وړاندې د متحد جبهې د جوړولو لپاره هيڅ اراده نشته. متحده ايالات او اروپايي اتحاديې په ساده ډول، BRICS بايد په بشپړه توگه د لويديځ ضد سازمان په توگه ونه ليدل شي. او دا چې BRICS په اصل کې متقابل نه دى، د لويديځ سره د مقابلې لپاره هيڅ هدف نشته، بلکه د هغې څخه تيريدل.

زموږ په تحليل او د مختلفو ليدونو څخه، افريقا د هيوادونو د يوې لويې ډلې په توگه د گټو سره چې دواړه سره متضاد او متضاد دي د راتلونکي نړيوال انځور او پدې نړۍ کې د يو قوي واحد په توگه کار کولى شي. د دې ټولو سره سره، افريقا د تاريخ په اساس خپل ځواک او ضعفونه لري، مگر په دې نوي نړۍ کې توازن مثبت دى. پيرى احتمالي بريا پخپله د افريقايي هيوادونو او په اوسنۍ نړۍ کې د منطقي او حسابي اساساتو له مخې د بهرني ځواک سره د اړيکو رامينځته کولو وړتيا پورې اړه لري.

په افريقا کې، د BRICS هر غړى به خپله اجندا ولري، د همغږۍ تمه نه کيږي. مگر بيا، د سويلي افريقا لخوا په برکس کې د افريقا استازيتوب کيږي. او دا به د سويلي افريقا لپاره طبيعي کار وي چې په دې گروپ کې د افريقا اجندا ته وده ورکړي. البته، د بريکس هر غړى د خپلو گټو درجه بندي لري، کوم چې عادي خبره ده.

بريکس د زياتو نړيوالو چارو د ترسره کولو ليوالتيا لري او افريقا د نړۍ د يوې اړينې برخې په توگه د اهميت په لور وده کوي، دا ترکيب دا حقيقت په گوته کوي چې د گډو گټو لپاره يو ډگر شتون لري. تر هغه ځاى په چې د لويديځ سره د مقابلې خبره ده، په حقيقت کې د بريکس لپاره داسې کوم هدف شتون نلري. خو نړيوالو تمايلاتو ته په دقيقه توگه کتنه او په هغه سرعت چې پخوانى نړيوال سيستم له مينځه تللى او په ټوليزه توگه

رقابت خپريزي، د پيچلتياو او تضادونو سره ، دا واقعا ستونزمنه ده چې سمدستي وړاندوينه وكړو چې د بريکس نړيوال وضعیت او دريځ څنگه د خپلونيويو غړو سره يوځای دی . او د افريقا ملگري به په راتلونکو کلونو کې وده وكړي.

دمقالی دليکونکی په اړين څو کرښي :

کيسټر کين کلوميگاه ، چې دمخه يې د انټر پريس خدماتو (IPS) او InDepthNews سره کار کاوه ، اوس د نړيوال تحقيق لپاره منظم مرسته کونکی دی . د يو هر اړخيز څيړونکي په توگه ، هغه په دې باور دی چې هر څوک د کيفيت او باور وړ رسنيو راپورونو ته د مساوي لاسرسي مستحق دي

کيسټر کين کلوميگاه

« 25-08-2023 » په درناوی -----